

اولین همایش ملی فناوری در مهندسی کاربردی باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان دانشگاه آزاد اسلامی (NCTAE2016)
واحد تهران غرب، 21 بهمن ماه 1395

بررسی تأثیر رنگ گیاهان در بهبود اوضاع بیماران در بناهای درمانی
پردیس احمدی¹*

¹ فارغ التحصیل کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران غرب، گروه معماری، تهران، ایران، pardis.ahmadi91@gmail.com

چکیده - بشر از ابتدای خلقت، زندگی خود را در طبیعت آغاز کرده و عناصر طبیعی و اثرات فرح‌بخش باغ در باورها و فرهنگ عامه مردم از اهمیت قابل توجهی برخوردار بوده است. امروز با صنعتی شدن جوامع بشری و رابطه رو به زوال انسان و طبیعت، نگرانی جدی در رابطه با مسایل روحی و جسمی انسان‌ها مطرح است. روند زندگی شهرنشینی و صنعتی بر تمام فرایندهای فیزیولوژی، جسمی و روانی انسان اثرات منفی گذاشته است و بسیاری از مشکلاتی که انسان در زمینه اضطراب، افسردگی و خستگی روانی دارد از نبود ارتباط با طبیعت نشأت می‌گیرد. مکان‌های شفابخش در ارتباط با عناصر طبیعت مدت زمانی طولانی پس از برپایی سکونت‌گاه‌های بشری، همواره یافت می‌شد. این مکان‌ها در قالب رودخانه‌های شفابخش، بیشه‌زار، چشمه‌های مقدس، یک صخره با غار خاص یا درختی مقدس برای مردم دیده می‌شد. با گذشت زمان ایده شفابخشی و باغ‌های شفابخش مطرح شد. این باغ‌ها با کمک برقراری رابطه انسان با طبیعت به برطرف کردن معضلات روحی انسان‌ها کمک کرد. هدف اصلی در این مقاله بررسی تأثیر رنگ‌های طبیعی در این باغ‌ها بر سلامت جسم و روح بشر و تأثیر مستقیم آنها بر چاکراهای بدن انسان است. روش تحقیق به کار گرفته شده در این مقاله برای دستیابی به نتیجه مطلوب، استفاده از روش تحقیق کتابخانه‌ای است و در نهایت سعی بر این بود تا با یک جمع‌بندی مناسب به معرفی و روش کار باغ‌های شفابخش در مراکز درمانی پرداخته شود.

کلید واژه- رنگ، چاکرا، باغ شفابخش، روح انسان، جسم انسان، گیاهان.

1- مقدمه

تأثیر گیاهان بر انسان سالیان سال است مورد بررسی قرار گرفته و ثابت شده است. حال این تأثیر می‌تواند هم بر جسم انسان و هم بر روح و روان وی باشد. تأثیر جسمانی آن با استفاده انسان از داروهای گیاهی و تغذیه مناسب از گیاهان باشد. حال به بخش مهم‌تر این ارتباط، اختصاص دارد به تجربه که طریق روش‌های علمی اثبات شده است. از همین خصوصیت در ارتقاء سلامت انسان در معماری مراکز درمانی و بیمارستان‌ها استفاده شده است که باغ‌های شفابخش نامیده شده‌اند. در این زمینه می‌توان این ادعا را داشت که تأثیر روانی گیاهان بر بهبود بیماران به مراتب بیشتر از تأثیر خوراکی آنها است. نقش اصلی این باغ‌های شفابخش ایجاد یک مکان با امنیت برای اندیشه (meditation) و بازیابی قابلیت‌های استفاده‌کنندگان از باغ است. سلامتی به تعریف سازمان جهانی سلامت برخوردار کامل از سلامت روح، جسم، فعالیت‌های اجتماعی مناسب و حضور در اجتماع است. باغ‌هایی که شفابخش نامیده می‌شوند باید تأثیر مفیدی در یک مقیاس چشم‌گیر بر کاربر بگذارند. [1]

بدون تردید رنگ‌ها آثار اقتصادی، اجتماعی، جنسی، روانی و تربیتی بسیاری را دربردارند. رنگ‌درمانی در سراسر دنیا محبوبیت عامه‌پسند دارد و توانسته به عنوان شاخه‌ای از پزشکی مکمل یا جایگزین، رضایت بیماران را جلب کند. رنگ‌درمانی حتی در درمان‌های حمایتی بیماری‌های پیچیده و صعب‌العلاج مانند بیماری‌های قلبی و سرطان‌ها کاربرد دارد. سال‌های متمادی است که رنگ‌ها آثار خود را بر ذهن، رفتار، تعادل فکری و جسمی، در ایجاد شادمانی، افسردگی، آرامش یا بی‌قراری انسان‌ها نشان داده‌اند. با وجود این، انتخاب نامناسب رنگ در مکان‌های خاص و بکارگیری نادرست آن در محیط‌های اطراف انسان، صدمات روحی شدیدی به آن وارد می‌آورد. رنگ‌ها واسطه‌های درمانی بسیار نیرومندی هستند، بخصوص اگر به صورت پرتو از آنها استفاده شود. اما اگر از رنگ‌ها نادرست و نابجا استفاده شود، اثرات زیان‌باری به دنبال خواهند داشت. شرایط محیطی نقش بسیار مهمی در انجام کارها به صورت کارآمد دارد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد انجام کار در محیط‌های دارای رنگ مناسب تأثیر مثبتی بر شیوه عملکرد کارکنان دارد. اما اغلب روان‌شناسان